

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrť leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrť leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLI.

V Ljubljani, 27. prosinca 1888.

List 4.

Pridiga za god sv. Ignacija

31. jul. 1872 v Repnjah.

„Iskal je brezbožne, ter jih preganjali... in umaknili so se njegovi sovražniki iz strahu pred njim.“
1. Makab. 3, 5—6.

(Konec.)

Vsi junaki, preljubljeni K., ako so svojemu kralju zvesti, skušajo njegovo kraljestvo vtrditi in moč razširati. Ignacij močno koperni, da bi kraljestvo svojega nebeškega Kralja po vsem svetu razširil. Precej po svojem spreobrnjenju podá se na težavno pot v Sveto deželo. Po velikih prestanih težavah pride tje. Obiskal je kraje, ktere je božji Odrešenik po svoji pričujočnosti, po pridigah, čudežih in terpljenji posvetil. Prišel je na goro Kalvarijo. Tu čuti v sercu veliko žalost zavoljo svojih gréhov, pa tudi neko tolažbo. Pade na obraz, poljubi 1000krat zemljo, ktero je J. K. s svojo kervjó pokropil in gorke solze pretaka. Misli si, da stoji pri Jezusovem križu in premišljuje svojega umirajočega Zveličarja. Sam sebi govori: „Poglej Ignacij, ta je tvoj Bog, poglej koliko trpi, kako umira za zveličanje ljudi! Njegova kri je tekla za vse; nihče ni izločen od dobrote odrešenja, in vendar jih je veliko, ki njega še celo ne poznajo in se te gnade ne vdeležujejo. Ah, Ignacij! ali ti to nič k sercu ne gre? — Vstani, oboroži se, vojskuj se hrabro za čast tvojega Boga, prehodi dežele, ktere Jezusa še ne poznajo, razdiraj tam satanovo kraljestvo, in vstanovi namesto njega Jezusa Kristusa kraljestvo. Po tem premišljevanji sklone Ignacij, da bode v jutrovnih deželah vero J. K. razširjal, vse malikovanje in krivovero Mohamedovo popolnoma zaterl in ako bo božji previdnosti dopadlo, vse te duše pripeljal v božje kraljestvo. Toda povelje tamošnjih vladarjev ga je sililo, odstopiti od svojega nameravanja, ali da boljše rečem, Bog sam je hotel, da Ignacij naj v drugi in bolj uspešen namen svoje delo obrača. — S to željo, da bi za J. K. celi svet pridobil, prišel je v Evropo, in to hrepenenje je bilo tako močno, da je večkrat prišel iz zavednosti. V zamaknjenji, z žarečim obrazom, z očmi proti nebu obrnjenimi, je klical v ognjeni gorečnosti: „O moj Bog, kdaj te bodo vender vsi ljudje spoznali! Vsi ljudje, kteri svojega Boga ne spoznajo, vse dežele, ktere se ne štejejo k kraljestvu božjemu, ah, kako so

milovanja vredni! To mu je bilo vedno na sercu. — Iz tega namena tudi je vstanovil družbo Jezusovo, v ktero je sprejemal za cerkev božjo le posebno goreče soude, ki so slovesno obljubiti mogli, da se bodo na prvo zapoved namestnika J. K. v naj daljše dežele podali spreobračat krivoverce in malikovavce. Ta obljubljena pokorščina je tako vezala, da se niso mogli pod nobenim pogojem izogniti: ne pomanjkanje popotnine, ne neznanje jezika, ne težavna pot, ne smertna nevarnost jih ni rešilo.

Gospod Bog je toraj Ignacija zvolil, da postavi novo bandero v cerkvi. Ta obljuba je znamenje, po katerem se družba od vsih družih loči. Po Ignaciju pošlje Bog te apostolske može po nevarnem morji v naj divjše dežele, na naj daljše otoke, k divjim ljudstvom, da bi oznanovali veličastvo Božjo: „mittam eos“, (poslal jih bom), Izaija. — Vidi se, Izaija že je hotel vstanoviti podobne naredbe; ker je Ignacij precej po vstanovi svoje sinove razposlal po vsih delih sveta, da bi nevernike spreobračali: dva v Afriko, Fec in Maroko, štiri v severne dežele, nektare v južno Ameriko, in pred vsem v Indijo velikega apostola Frančiška Ksaverija. Ta ni bil poslan le v eno deželo, ne v eno kraljestvo, ampak v celi nov svet, da bi nauk J. K. tam vstanovil. Kdo pač zamore prešteti dela, sadove tega apostola! V Japoniji in Indiji je keršč. nauk razširjen, podobe malikov so razdane in križ postavljen, malikovavski tempeljni pokončani, in pravemu Bogu se sprelepe cerkve zidajo; več sto tisuč, celo nad milijon ljudi je kerščenih, pridobljenih Jezusu K.; vse to je Ksaverij sam storil. Toda kam sem se zgubil, da dela Frančiška Ks. s hvalo Ignacijevo zamenjam! Nisem pa zašel, dr. posl., od reči, vse to služi k hvali Ignacijevi. Kakom ima viši poveljnik veliko zaslug pri zmagi, ktere so mu podložni vojščaki pridobili, tako ima Ignacij velike zasluge pri srečnem vspehu truda Ksaverijevega. Kdo, pr., je Ksaverija poslal? — Ignacij. Kdo vodi vse njegove stopinje? — povelja Ignacijeva. Kdo pač je zidal v Indiji hiše, v kterih je Ksaverij kerščenike podučeval? Ignacij. Komu je pisal Ksav. klečé srečni vspeh svojega pridigovanja. — Ignaciju, kterega je svojega svetega očeta imenoval. Tako moremo in moramo tudi Ignacija slaviti, da je malikovavstvo premagal in cerkev J. K. poveljal... po celem svetu.... Toraj, predragi posluš. v Kr., je Ignacij dobro vojsko vojskoval, slavno svoje življenje dokončal, vero ohranil. — Pravični plačevalec

čednosti, že je čas neutrudljivega, gorečega Ignacija poplačati s častnim vencem, ktere ga si obljubil tistim, kateri te ljubijo. Tvoje kraljestvo je bilo po njem vterjeno, obvarovano in razširjeno. Ne ostane družega, kakor da mu pripraviš v kraljestvu svojega veličastva kraj in njegovo ime veličastno storiš, kakor se je tudi on za tvojo čast vojskoval. Moje prošnje so uslišane. — Misleč, da doslej na svetu nima več opraviti, so mu le nebesa vedno v mislih. Noč in dan hrepeni Boga gledati. Akoravno se zdravnikom ne zdi še nevarno, vendar se dá previditi s ss. zakramenti za umirajoče. Dva dni potem prosi sv. Očeta za blagoslov in za sv. odpustek. Sv. Oče mu dovolijo, česar prosi. Noč potem prebije v vednem zamaknjenju. Uro po solnčnem vzhodu vpre oči in roke proti nebu, spregovori presv. imeni: Jezus in Marija ter zaspi 31. julija 1556 sladko in mirno v Gospodu. Berž ko se razglasí, da je umerl, že zašumi govornica: „Sveti mož je umerl.“ Ne govorim pa o čudežih, ki so se zgodili na njegovo prošnjo, molčim o časti in češčenju, katero so pobožne duše do njega imele. Molčim o hvali, katero so mi dajali namestniki J. K. v javnih pismih. Vse to poveljuje Ignacija. Kar pa Ignacija na veke slavi, je vstanovitev družbe Jezusove. On je po tej družbi čast Božjo povikšal, in zdaj povikšuje Bog po ravno tej družbi čast Ignacijevu: „Bog je častil očeta po sinovih“ (1. Sir. 3.) ... Po tej družbi nam še vedno kliče Ignacij, da naj vse svoje dejanje in nehanje obračamo v večjo čast Božjo: ad majorem Dei gloriam. Ta izrek je Ignacija podžigal k vsim večim delom. Ta izrek naj tudi naša dela povzdiguje in stori zaslužna. Toda, pr., kje je pa ta gorečnost pri nas? Smo sicer goreči, toda ta gorečnost izvira reda iz častilakomnosti, iz naše lastne ljubezni, iz lastnega dobička; in ali nismo morebiti velikoveč spolnovali izreka: „Vse k manjši časti Božji!“ O pr.! kdaj bodo vendar naše serce nehalo, na tako nečimerne reči navezovati se? Kdaj pač se bomo vendar povzdignili in tisti cilj doseči iskali, za ktere ga smo vstvarjeli! Bog nas je zavoljo svoje časti iz nič poklical, in mi se tako rekoč zopet povernemo v nič, v prah. Ah, keršč. duše! spoznajte vendar enkrat, kako imeniten je vaš namen, sama čast Božja. V kaj pa je Bog svojo čast postavil? Ne v kaj družega, kakor da bi ga ljubili. Ah potrudimo se vendar za božjo ljubezen vse storiti! Darujmo se Bogu iz vsega serca in kličimo z Ignacijem: O moj Bog in Gospod! vzemi vso mojo prostost, naj bode tvoji službi posvečena; vzemi vse moči moje duše, um, pamet in voljo, vse kar sem in kar imam, je dar tvoje božje blagovoljnosti; vse naj bode k poveljevanju tvojega imena. Stori me, o Gospod! tvoje očetovske ljubezni deležnega, in to bodi konec vsih mojih želja. O sv. Ignacij! sprosi, da pridemo tudi mi vsi k Tebi v sv. nebesa, kjer se bomo s Taboj veselili od vekomaj do vekomaj.

Sv. Oče Leon XIII.

Načert, kako bi se svet prenovil.

(Govor dr. Janežica v kat. družbi.)

(Dalje.)

a) Na čem boleha današnji svet?

V prvi svoji okrožnici — Inscrutabili Dei consilio — razposlani dne 21. maj. travna 1878, pozdravijo sv. Oče papež najprej škofo svoje brate, jih povabijo k skupnemu delu za čast božjo in blagor človeštva ter jih oserčujejo za prihodnje težave.

Potem pa preidejo na razmere človeške družbe v naših dneh in jih najdejo žalostne in gujile; vendar pa obupati še ni, zato tolažljivo pristavijo: Svet je še ozdravljiv.

Kaj mu toraj manjka?

1. Omotico ima. Narvišje resnice, na katerih sloni človeška družba, kakor na svojem temelju in stanoviti podlagi, se spodkopane rušijo. Zato ljudem pri vsakem naporu in koraku proti sreči tal zmanjka in se pogrezejo še globočje v močvirje puhlih fraz in pustih navad.

2. Divja besnost se prijema prederznih duhov, ki otresajo in se ustavljajo vsaki zakoniti oblasti; šunta in draži pa jih lažnjiva veda in učenost, ki zaničuje in razkopuje postave, ki so v red npravnosti in v varstvo pravice postavljene.

3. Vročinska merzliza kuha svet. Merzel je posvetni človek, prav ledeno merzel noter v dno serca za nadnaravne večne reči, za sv. mašo, ss. zakramente, molitev itd. ... vroče pa hrepeni in poželi praznih, minljivih dobrot, in ta pohlepnost gre prav do nore strasti v samomorih.

Kadar pa sedijo taki bolniki pri tujih polnih jaslih, kadar opravljajo in oskerbujejo tuje njim izročeno ali javno premoženje, zapravljajo, razkopujejo in goljufujejo, da je groza in pri vsem tem so še tako nesramni, da se derže, kakor bi oni bili edini skerbni za blagor domovine, in edini varhi svobode.

Vse te bolezni pa so nalezljive in se silno rade primejo, za to so jih sv. Oče razglasili za kužne ali epidemične. Širijo se po svetu taki „bakterije“, kužni udje skrivnih družb, kateri z besedo in slabim izgledom ljudi pohujšujejo in zapeljujejo.

b) Izvir ali korenina vsega hudega, katero tare današnji svet.

Vsi ljudje skupaj so družba človeka. Vsaki družbi prva reč pa je oblast. Oblast kaže, kaj je družbi namen, in voli pomočke za ta namen in zdatno nagiba ude proti cilju ali namenu.

Zato mora tudi človeška družba ali svet imeti tako oblast nad seboj, katera mu kaže namen in ga potiska proti cilju.

Oblast pa, da zasluži to lepo ime, mora biti res oblast; vsi in vsakateri jo mora pripoznati in njeno pezo čutiti, biti mora vesoljna in močna.

Ljudje so po rojstvu ali naravi svoji vsi enaki, in oblasti drug čez družega nima, ako mu ni dana od Gospoda vseh ljudi, od Boga. „Non est potestas, nisi a Deo. Ni je oblasti razun od Boga.“ (Rim. 13, 1.)

Bog te svoje ves svet obsegajoče oblasti ne izpusti iz rok, le pod njim, na drugem mestu, in pod njegovim nadzorstvom utegnejo ljudje oblast imeti in rabiti. Te oblasti pa ne smejo drugače kot po njegovi volji vporabljati, ako se nočejo zameriti Bogu. Vsa oblast je tedaj lepo v red djana. Najvišji in prvi oblastnik je Gospod sam, potem pridejo drugi oblastniki lepo po versti, kakor jo je postavil Bog. „Non est potestas nisi a Deo, et quae sunt, a Deo ordinatae sunt. Ni je oblasti razun od Boga, katere pa so, so od Boga v red postavljene. (Rim. 13, 1.)

Da, je Bog začetnik in vir vse oblasti, o tem ne dvomi noben človek, kateri ima še vero v Boga in pozná njegove lastnosti. Ali kateri so drugi oblastniki in koliko moč imajo, to bi bilo dobro, da, celo potrebno vedeti, da zamoremo pravim se vklanjati.

Kdo nam more to povedati? Nar bolj zanesljivo Bog sam vé, komu in koliko je podelil svoje oblasti. In kaj pravi Bog? Zveličar naš tako le govori: Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji... Kakor

je Oče mene poslal, tako jaz vas pošljem. Pojdite tedaj in učite vse ljudi... in napeljujte jih spolnovati vse, karkoli sem vam ukazal. (Mat. 28, 18.)

Kdor Vas posluša, mene posluša? Kdor Vas zaničuje, mene zaničuje, in kdor mene zaničuje, zaničuje Njega, ki me je poslal. (Luk. 10, 16.)

Sovražniki katoliške Cerkve.

(Govor g. Jož. Pihlarja v katol. družbi 14. dec. 1887.)

Od padca angeljev v nebesih in od padca prvih staršev v zemeljskem raju se neprestano bojuje hudo zoper dobro. Od kar je bil storjen prvi greh na zemlji, je prišlo nasprotje in sovražstvo na svet, zavoljo greha. Bog je rekel kači zapeljivki: Sovražstvo bom storil med teboj in med ženo — in med tvojim zarodom in njenim zarodom.

Tedaj je bil greh vzrok sovražstva in od takrat so med ljudmi nasprotniki in sovražniki, še celo natorne moči, elementi, živali i. t. d. so človeštvu sovražne postale; in dokler bode ljudi na zemlji, ne bo brez zopernikov, nasprotnikov in sovražnikov; le takrat, kadar se bode dobro od hudega na veke ločilo, bo edino le v peklu sovražstvo, večno sovražstvo, kakor bode v nebesih večno prijateljstvo, — večna ljubezen.

Skoraj sleherni človek ima enega ali več nasprotnikov in sovražnikov. Marsikteri sicer misli, da nima niti enega nasprotnika, pa se prej ali slej prepriča, da tudi on ga ima; drugi zopet, kateri vse bolj černo vidi, meni, da ima v vsakem kotu in za vsakim plotom zopernika in sovražnika.

Se vé da, dušnih sovražnikov, žali, ima sleherni človek odveč. Koliko neizrečeno veliko gorje in zla je že učinilo sovražstvo na svetu, vidimo iz zgodb svetega pisma, kakor tudi iz svetovne zgodovine od začetka do sedanjega časa.

Eni sovražniki škodujejo ali vsaj skušajo škodovati človeku na življenju ali na zdravju, — na premoženju ali pa na dobrem imenu; — drugi pa škodujejo, ali vsaj iščejo škodovati duši človeški na mnoge načine, zlasti po napeljevanji in zapeljevanji v greh. Greh pa, ker je neskončno razžaljenje Božjega veličastva, ker greh rani dušo, jo oropa milosti Božji, in jo umori, kakor se po cerkveno govori, to je, večne smerti vredno stori, — greh je edino zlo na svetu. Zato molimo v litanijah: vsega greha, večne smerti — reši nas, o Gospod!

Razloček med telesno, posvetno škodo in med dušno škodo je tedaj tako neizmeren, kakor neskončen je razloček časa od večnosti. — Žali pa, da se premnogi manj bojijo in se manj varujejo dušnih sovražnikov, nego telesnih, nekaj iz mnogokrat zadolžne nevednosti, nekaj iz malomarnosti, — in zavoljo pomanjkanja potrebne čujočnosti, in slednjim se zgodi tako, kakor tistim ljudem v sv. evangelju, katerim je med tem ko so spali sovražnik zasejal luljke med pšenico.

Kakor imajo posamezni ljudi, tako imajo tudi cele družbe in skupščine svoje nasprotnike, svoje sovražnike.

Sveta kat. Cerkve je velika, pač da, velikanska družba, in ta je imela od svojega začetnika Jezusa Kristusa do zdaj, in bode imela do konca sveta svoje nasprotnike, svoje sovražnike. O Kristusu je bilo to že prerokovano v starem zakonu, in štirideseti dan po Jezusovem rojstvu je starček Simeon v tempelju prečisti Devici in materi Mariji prerokoval, da se bode njenemu božjemu Sinu nasprotovalo.

Katoliški kristjani morajo po povelji Jezusa Kristusa sovražnike ljubiti, jim dobro storiti in zanje moliti, in tisti bi ne bil več pravi ud kat. Cerkve, kateri bi te zapovedi spolnovati ne hotel.

Kakor je pa zapovedano sovražnike ljubiti, je pa tudi naročeno, da se mora sv. kat. cerkev, da se mora katoličanstvo, tedaj tudi mi, proti svojim nasprotnikom in sovražnikom boriti, — boriti se za najdražji zaklad, to je za vero, — ne sicer s svetovno silo in z zemeljskim orožjem, temveč z duhovnim orožjem. Glavno orožje pa je: ščit vere in duhovna moč, to je: beseda Božja, nadalje poslužiti se je duhovne vojske, in ta je združena molitev.

To se tudi godi po najvišjem varhu kat. cerkve na skali sv. Petra, — po vsih škofih, mašnikih in cerkvenih redovih; to se godi po dobrih kat. knjigah in spisih; — po časnikih v kat. duhu pisanih, po mnogoterih katol. družbah in zavodih i. t. d. To se godi po vsih pobožnih kat. družinah; — da, vsaki pravi katoličan z lepim izgledom in z natančnim spolnovanjem dolžnost svojega stanú dela in se bojuje za kraljestvo Božje na zemlji, dela v prid kat. cerkve. Zato se po vsi pravici imenuje sv. kat. cerkev na zemlji: vojskovalna cerkev.

Da se pa zamore, kakor v zemeljski, tako tudi v duhovni vojski bojevati, treba je, da spoznaš nasprotnike in sovražnike, da poznaš njih moč, njih orožje in načine njih boja.

Poglejmo tedaj nekoliko nasprotnike in sovražnike sv. kat. cerkve, tedaj naše nasprotnike. — Vsi ti nameravajo in si prizadevajo, kolikor toliko škodo delati katoličanstvu; vendar so eni bolj varni od drugih.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Ljubljana. Deželni zbor je 23. t. m. sklenil, da naj se v spomin 40letnega vladanja presvitlega cesarja jistina 20.000 gld. odloči kot vstanova za ubožne, kateri niso zmožni sami se preživiti. Obresti te vstanove naj se dajejo tistim srenjam, ktere so najbolj obteževane z oskerbljevanjem taci revčev.

Deželni zbor sklenil je po dveh mescih delanja sedanje zborovanje pretekli ponedeljek, gg., kateri so ob enem deržavni poslanci, so v torek odrinili na Dunaj.

Posebna deželna deputacija ima Nj. veličanstvu cesarju v imenu kranjske dežele čestitati k 40letnici cesarovanja. Ti odborniki so: glavar grof Thurn, dr. Poklukar in baron Žvegelj.

Vis. rodni gosp. deželni predsednik baron Vinkler daroval je 500 gld. za ljubljanske ubožne in za dobrodelne namene.

Ljubljanske šole so zaperli, ker so kozé precej hudo razsajale; zdaj pa je videti, da ta nadloga poje-njuje, — saj ne méréj več tako zelo.

V Smledniku, 19. jan. 1888. Slišalo in bralo se je mnogo, kaj so evropski narodi in njihovi vladarji podarili sv. Očetu ob Njihovi zlati maši. Gotovo bode marsikoga zanimalo, kako je tudi najviši vradnik zjed-njenih deržav počastil sv. Očeta.

Ni mi treba omenjati, da so ameriški katoličani pokazali svojo ljubezen in vdanost sv. Očetu s tem, da so Jim poslali velike svote denarja, dobro vedoči, da ravno gmotne podpore pri sedanjih razmerah naj bolj potrebujejo.

Predsednik Cleveland je pa poslal darilo, ki obsega izvir ponosu vsakega domoljubnega državljana. Poklonil namreč je sv. Očetu krasno tiskano in v knjižni obliki vezano vstavo zedinjenih držav Ameriških. V resnici prav ameriško darilo — darilo, ki obsega one principe, na katerih je najpopolnša republikanska vlada ustanovljena.

Gospod Cleveland je poslal svoje darilo v Rim po prevz. kardinalu Gibbons-u, ki je tudi sporočil predsednikovo najserčniše čestitanje sv. Očetu k Njihovi zlati maši.

Darilo predsednikovo poklonil je sv. Očetu milg. nadškof Ryan iz Philadelphije. —

Preč. monsgn., mislil sem, da vas bode to zanimalo (Gotovo; hvala! Vr.) (ako uže niste prej čuli); kajti, zopet nov dokaz, kako svet spoštuje svetega Očeta ter nehoté, celo protestantje priznavajo (neka skrivna moč jih sili): „Tu es Petrus“ itd.

S Podgore, 18. januarja. Letošnjo zimo ljudje zelo bolehalo in merjejo, po deželi, ne ravno za kužnimi boleznimi, ampak le bolj zavoljo mraza. Med drugimi umerli so v kratkem kar eden za drugim 3 možje, ki so bili med seboj dobri prijatli, namreč pek iz Količevega, mesar iz Doba, in okrajni zdravnik g. Janez Ruprecht iz Prevoj. Naj o poslednjem kaj več omenim. Ta gospod si je konec mesca oktobra nogo zlomil. Ko je padel na gladkem tlaku v neki grajsčini. Ker je bil prileten, 65 let star, se je noga počasi zdravila. Kar pritegla notranji prisad, in v par dneh potem, 6. jan., je popold. ob 2 mirno v Gospodu zaspal ter sklenil svoje trudapolno življenje. Napravil je bil še poprej zadnjo voljo in bil previden z vsimi ss. zakramenti za umirajoče. Kakor blisk se je hitro vést o njegovi smerti raznesla po vsi okolici, in trumoma so ljudje hodili kropiti tega gospoda, blagega dobrotnika revežev in izverstnega zdravnika. Lep in veličasten je bil njegov pogreb 8. t. m. popoldne ob 4. Vdeležili so se žalostnega spreveda ne le domači farmani, ampak tudi sosednjih duhovnj; prišlo je tudi veliko gospode iz Kamnika, Mengša, Ljubljane, iz Žuženberka, in drugih krajev. K sprevodu prišlo je tudi veteransko društvo in gasilna straža iz Domžal z godbo vred; ta godba je v premolkljivih sviralah žalostinke. — Počasi pomikal se je sprevod iz Prevoj po veliki cesti skoz Št. Vid v cerkev, kjer se je libera odpela; potem pa smo pokojnega spremili na pokopališče, ter smo truplo njegovo izročili hladni zemlji med obilnim ihtenjem in glasnim jokom sorodovincev. Več duhovnov iz okolice je bilo povabljenih k sprevodu, pa zavolj obilnih in nujnih opravkov niso mogli priti, in tako sta le domače 2 duhovna merlice spremljevala.

Pokojni gospod bil je blag človek; rad je tudi hodil k sv. maši; bil je dober prijatelj duhovnov, ktere je s posebno vnemo in vestnostjo zdravil. Bil je pa tudi izversten zdravnik, ki je hitro spoznal bolezen, imel dar diagnoze, da je kar hitro rekel, kakšno bolezen ima bolnik in se pri tem skoraj nikoli ni zmotil. Zato je bil v slovesu blizo in daleč. Bil je sicer le okr. raucecnik, zdravnik imenovan, ki ni visoke šole študiral, pa je v diagnozi prekosil mnoge sedanjih doktorjev zdravnikov, ki perkutirajo in terkajo, da bi bolezen našli, pa se vender večkrat tudi motijo. Gospod Ruprecht je le bolnika gledal v obraz, pošlatal za žilo, in je precej vedil, s kako boleznijo ima opraviti.

Koristno je tudi nazaj seči v poprejšnje čase, ker zgodovina je učiteljica življenja. Ravno v tej hiši, kakor g. Ruprecht, umerl je 25. februarja 1850 nek sloveč zdravnik, g. Andrej Novak. Ta gospod je bil samškega stanu in dosegel je starost 54 let; bil je pobožen

kristjan, izversten zdravnik, in velik dobrotnik revežev in bolnikov. To svedoči sledeči dogodek. Prišel je enkrat k bolni otročnici, v hiši bila je revščina. Zdravnik je storil zdravniško dolžnost, pa namesto da bi bil kaj računil, je še sam 3 gld. ubogi družini podaril.

Ta gospod ni iskal bogastva, temuč nabiral si je dobrih del in zakladov neminljivih, ktere je pred saboj pošiljal v večnost. Ko je umerl, zapustil je denarja le toliko, kolikor treba za pogreb. Ta verli mož je takrat (1850) z največ v nemo zdravil vročinske bolnike; ondi je našel to bolezen in je tako kot žertva ali prav za prav kot mučenec svojega poklica, previden s ss. Zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb njegov bil je velikanski, kakor pri g. Ruprehtu, ljudje so po 3 ure daleč prišli zadnjo čast in ljubezen skazat svojemu ljubljenu zdravniku in dobrotniku. Njegov spomin je blagoslovljen. Enak tema gospodoma bil je sloveč zdravnik v Teržicu g. Tomo Pirc. Bil je gospod dober in pravi kristjan, izversten zdravnik, ki je bil na Kranjskem prvi večak za notranje bolezni. Njegov sloveč segal je daleč, tudi v druge dežele; bil je enkrat poklican na Dunaj k bolni gospej Dunajskega župana dr. Zelinka in njegovo diagnozo potrdili so dunajski profesorji zdravniki. Prav vreden verstnik teh 3 gospodov bil je ranjki dr. Papež v Mokronogu. Bil je mož blagega značaja, pobožen kristjan, kteri je vsaki petek popoldne molil v cerkvi sveti križev pot. Imel je pa tudi veliko srečo pri zdravljenju ljudi, tako da, kakor je pripovedoval z zlatim križcem odlikovani učitelj P., je ozdravil bolnika, če je le še mogoče bilo ozdraviti ga.

Vedi, da je bil Bog ž njim, in z unimi omenjenimi gospodi zdravniki. Zato so dosegli toliko lepih uspehov v svoji praksi. Naj bi vsi gg. zdravniki posnemali te verle može, in mili Bog nam daj dosti takih zdravnikov, kteri v svojem poklicu spoznajo, časté Boga in zaupajo v Boga, od kterege pride vsak dober dar, tudi dar ozdravljenja.

A. K.

Iz Kočevja. (Nova dekanjska farna cerkev.) Kočevska farna cerkev je posvečena slavnima svetnikoma Fabijanu in Sebastijanu. Ravno v god teh patronov je odborov kočevskih meščanov, z gosp. dekanom na čelu, razposlal klic za pomočke k zidanju nove mestne farne cerkve. Srenja šteje 500 duš, cerkev pa je trikrat premajna in redno obiskovanje božje službe torej pri tem zelo terpi. Človeku mora biti užaljen, ki ima kaj občutka, ako vidi, da večji del občinstva je ob nedeljah in praznikih med božjo službo zunaj cerkve.

Zraven tega je sedanja cerkev že močno oškodvana, da se utegne vsak čas zgruditi, in vsa podoba cerkve je taka, da ni nič pripravna za mestno farno cerkev. Nova cerkev je torej tako potrebna, da se nje zidanje ne dá odkladati.

Zato se je zbral odbor kočevskih meščanov, ki hočejo po radovoljnih zbirkah to delo pospešiti. Veči del prebivalstva je namreč tako ubožen, da sami tega dela nikakor ne morejo dovršiti. Prevdarili so, da stroški se utegnejo narasti na 85.000 gld., in delo se ima pričeti že letos, ali pa prihodnje leto.

Imena dobrotnikov, ki bojo darovali narmanj po 100, bodo zaznamnjana v novi cerkvi na častnem kraju; kdor pa daruje 20 gld., mu bode po smerti z vsimi zvonovi trikrat odzvonilo. Tudi se bodete vsako leto dve ss. maši opravili za dobrotnike v novi cerkvi. Ob nedeljah se bojo dobrotniki s prižnice naznauovali. Podpisau je odbor z g. dekanom vred 23 častnih meščanov. Bog daj srečo in obilnega blagoslova!

Zraven nove farne cerkve pa ima Kočevsko mesto dobiti neko še drugo koristno napravo, namreč, sirotišnico za mladino z vstavom za slepe — pod vodstvom usmiljenih sester sv. Vincencija Pavljanskega, in to v spomin 40letnega vladanja cesarja Frančiška Jožefa I, ktera slovesnost zadene na 2. grudnia 1888. V ta namen dela poseben odbor, ki se je zbral v Ljubljani in čegar predsednik je dr. pl. Lehmann, c. kr. višji deželni sodnijski svetnik v pok.

V božjo čast in v prid uboge mladine in terpečega človeštva Bog podeli blago edinost v obojnem delu in nebeški blagoslov!

Iz Vipavske doline. (*Obnovenje Vipave.*) Od 13. do 21. decembra obhajal se je v Tergu sv. misijon, kterege so z vso gorečnostjo vodili trije preč. oo. lazaristi iz Ljubljane. Če tudi je skoraj vsaki dan deževalo, tako da je zlasti v cerkvi kakor po stenah lilo, se je ljudstvo, vsaj priprosto, misijona vdeleževalo z veliko vnemo in pobožnostjo, in gotovo tudi z velikim pridom. Na sv. Tomaža dan, ko je slovesna procesija z misijonskim križem sklepala sveti in zlati čas sv. misijona, bilo pa je najlepše vreme, kakoršnega si v tem času le misliti moremo. Zakaj toraj ravno tako?

Prijatelj, vsaj veš, kaj je „žehta?“ — To je opravilo, ki naj bi vso nesnago odpravilo iz perila. Da se to doseže, treba je najprej namočiti, potem oprati, da je belo in čisto. — V duhovnem pomenu se je tudi ob času sv. misijona napravila taka „žehta.“ — Kakor je ob času sv. misijona namakal dež zemljo, tako so namakali tudi neutrudljivi pridigarji in spovedniki vernikom serca, in jih res — vsaj kar je sploh ljudstva — privedli do poboljšanja; oprani in očiščeni so bili ter postali beli. V znamenje tega ogernila je tudi Vipavska dolina nato belo, sneženo obleko. — Žali pa, da so se nekteri „omikani“ malo zmenili za blaženi čas sv. obiskovanja, in so vsled tega ostali še kot neoprano, nečedno perilo. Kakor pa to ne more ostati prikrito, tako tudi vsa dolina ni ostala zavita v belo odejo nedolžnosti. Prihrula je burja, ter odgernila marsikak hribček ali skalni rob, ki zdaj kaže svoje neprijazno lice. — Vsi resnično spokorjeni, ki ste se res na duši pobelili z vrednim prejetjem ss. zakramentov, vi se nikakor nikar ne dajte zopet omadežati, če tudi še tako huda burja skušnjav razsaja, ter ne pripustite, da bi se vaš prejšnji stan pregrehe in mlačnosti zopet pokazal v vašo sramoto in nezmerno škodo. Če tudi so raznoverstni viharji skušnjav in zmotnjav močni, imejte zavest, da je še močnejši milost Gospodova, ktere ste se v tem srečnem času vdeležili. Zmotnjava bo prešla, in ako boste storjenim sklepom zvesti, bo vaša serca zopet ogrevala božja prijaznost, — sej veste, da po hudi uri tolikanj lepši solnce sije.

Naj bo s tim tudi izrečena najlepša zahvala neutrudljivim prečast. oo. misijonarjem, ki so ves čas tako neumorno delali na to, da se reši, kar je bilo zgubljenega in kar se še dá rešiti! — Enako tudi hvala preč. gosp. dekanu, ki je svojim ovčicam napravil toliko dušnega veselja in tolažbe, ter se ni strašil ne truda ne stroškov, tudi ne zabavljanja nasprotnikov, pač pa šel ravno in varno pot, ktero je spoznal za naj pripravejšo, da se reši, kar je še sploh rešiti mogoče. Vsim naj obilno poverne predobrotljivi Bog!

Želeti bi le še bilo, da bi se sv. misijon obhajal kmali še v kaki drugi Vipavski duhovniji, ker je ljudstvo od vseh strani tako silno pritiskalo, če tudi so bili gg. misijonarji naprošeni le za domačo župnijo.

V Rimu, 5. jan. 1888. (*Slavenski peš-romar pri drugi sveti maši in slovesnosti sv. Očeta Leona XIII v*

baziliki sv. ap. Petra o vigiliji sv. treh Kraljev.) Tretjega januarija šel sem na „Monte Citorio,“ v palačo, v kateri biva začasno v Rimu predsedništvo osrednjega odbora bolonjskega za slovesnost zlate maše sv. Očeta. 5. jan. bilo je odločeno samo za romarje italijanske bivati pri sv. maši, ki jo bode daroval in opravljal namestnik Kristusov na zemlji in poglavar sv. kat. Cerkve sv. Oče Leon XIII na grobu pervaka apostolskega, sv. Petra.

Blagodušni predsednik iz Bolonje mi je na malo prošnjo milostno in izvanredno podelil dopustni list, s katerim je podeljena pravica bivati 1) pri sv. maši sv. Očeta, 2) za sprejem. avdienco pri sv. Očetu, 3) za ogled vatikanske izložbe, v začetku njenega odtvorenja; kajti obči vstop brez vstopnice bode še le pozneje podeljen.

Oh, kako mi je serce hvaležnosti kipelo, da mi je podeljena milost biti v drugič pri sveti maši, ktero opravlja najviksi mašnik — naslednik kneza in pervaka apostolov, sv. Petra, sv. Oče rimski biskup in glava vidna Cerkve kerščansko-katoliške. — Gotovo, vsak predstojnik bi mi ne storil te milosti, kajti dosti sem se osvedočil o tem že mnogokrat, in sedaj v Rimu; ali Italijan, dober in iskren katoličan, predstojnik imenovanega odbora, svetovnega stanú, mi je ljubezljivo storil to veliko dobroto.

5. januarija so že po četerti uri proti jutru derdrala kočije v nepretergani versti pred Vatikan na terg sv. Petra; romarji italijanski so na trume hiteli k baziliki sv. ap. Petra. Tudi jaz sem prav rano šel k vratam Karola Velikega pod stebroviščem, levo stran terga vatikanskega.

Danes bil sem mnogo bliže vhoda, nego novega leta dan. Čakali smo, kakor stari očaki pred peklom, kedaj bodo se vrata kraljestva nebeškega odperle. Pobožni romarji italijanski iz vseh stanov človeške družbe na zemlji so skupno molili sv. rožni venec. Ob sedmih so se odperle velike vrata v hodišče Karola Velikega. Tekli smo — pa še kako! Pretekel sem vse in dohitel mimo treh stráž z dovoljnim listom v roki v slavno baziliko sv. ap. Petra. Dobil sem vgodno mesto tik obgraje blizu glavnega oltarja nad grobom pervaka apostolov. Ljudstvo je vedno bolj in bolj napolnovalo prostore vatikanske bazilike. — Dve ure čakanja, pa mi je berzo minul čas v pripravi k pesv. daritvi, ki jo bode daroval namestnik Kristusov na zemlji v spomin dejanskega nastopa presvete svečeniške službe pred 50 leti Bogu najvišjemu v sv. cerkvi katoliški.

Deveta ura pred poldnem odbije; straže papeževga dvora počno redoma dohajati iz kapele najsvetejšega Zakramenta; zbor kanonikov sv. Petra s svečeniško mladežjo, cerkveni pevski kori bazilike sv. Petra in sikstinove kapele idejo sv. Očetu naproti. Sveti Oče dojdejo peš, v navadni obleki (beli talar, začernelo-rudečo obrameno ogrinjalo in obdani s štolo) v spremstvu kardinalov, škofov in svojih domačih dvorjanov. Ljudstvo — romarji italijanski — jih je sprejelo z navdušenimi pozdravi. Bil je to čudovit, slovesen in ginljiv trenutek in do solz prešinjivi veličasten prizor, kterege pero neopiše, jezik ne dopove...

Sveti Oče šli so po sredinji velike cerkvene ladije med romarji počasi — na vse strani apostolski blagoslov deléč.

Došavši pred glavni oltar so kleče molili, potem se oblekli v sveto mašniško opravo in pristopili ponavljaj najsvetejšo daritvo Jagnjeta Božjega na križu. Sv. Oče mašujejo častljivo, vzvišeno, iskreno-verno-pobožno, natančno, spodbudno, v presvete skrivnosti vtopljeni, s premislehom in redno-počasno. — Ako jih opazuješ, ako poznaš pomen obreda svete maše, ako si poučen

veren, moraš, hočeš-nočeš, biti pobožno, iskreno, verno pri sv. maši. Spomin za žive imajo mnogo časa, tako tudi za umerle. Po spremenjenji — pri povzdigovanji deržijo precej trenutkov Sinu živega Boga v podobi kruha kviško. O blaženi in čudoviti trenutki: vidna glava sv. Cerkve derži v rokah nad svojo glavo nevidno glavo Božje Cerkve na zemlji in v nebesih. O trenutki, v katerih sta osebno in bistveno skupaj — Kristus Jezus in Njegov namestnik, sv. Oče, rimski biskup, poglavar prvi in verhovni Cerkve Kristusove na zemlji. Tako mi je bilo, da sem želel večno v teh trenutkih ostati, — več povedati in izgovoriti ne morem. Tiha maša, opravljana od sv. Očeta, terpi blizo tri četerti ure. Po sv. maši molijo sv. Oče tri Češčena-Marije, Češčena bodi Kraljica z dotičnimi molitvami, potem zahvalnice po sv. maši. Slednjič so šli med verstami romarjev v zakristijo bazilike sv. Petra, od tod pa v dvorano duhovščice sv. Petra. Tu so s 500 osebami zajuterkovali in se razgovarjali tri četerti ure. Na to donesli so jih v nosilnici neapolitanski v baziliko, jih nesli okolo Konfesije (groba sv. ap. Petra); pred glavnim oltarjem so izstopili in šli k oltarju, obrnjeni proti vernemu ljudstvu. V cerkvi so vsem vpričnim slovesno podelili veliki apostolski blagoslov. Potem so jih počasi nosili med verstami romarjev v kapelo Najsvetejšega. Pred to kapelo so ukazali ustaviti in nosilo po cerkvi obrniti... Od tod so se milo, očetovsko-ljubeče ozirali po zbranem ljudstvu — nad 60.000 ljudj. kakor slovo jemaje od svojih vernih ovčic, ljubečih otrok; — še in še podelili so blagoslov in se ponižno naklanjali. — Pozdravi, slavo-klici, pomenljive besede so donele proti Kristusu in Njegovemu pravemu namestniku na zemlji, svetemu Očetu Leonu XIII. zlatomašniku. Malo katero oko je suho ostalo, — solze svetega ginjenja, ljubezni, vdanosti in spoštovanja so lile iz tisučerih očes v teh trenutkih. „Ovčice, otročiči! takó se večinoma vsi več na tej zemlji vidili ne bodemo“ — to bilo je videti na obrazu sv. Očeta.

„Ljubi naš naj vikši Pastir — ljubi sv. Oče! nič več v tem življenju se videli ne bodemo“, bilo je brati na tisučerih obrazih vernih romarjev. „Ali ljubiti, slušati in ubogati hočemo Vas vedno! Na svidenje, sveti Oče, v nebesih!“

Novega leta dan bila je slovesnost prve verste; danes, 5. januarija, druge verste, bolj prosto. — Ali meni se je danes mnogo bolje dopadalo. — Bila je večja pobožnost in mirnost, nego pri zlati maši. Osobito ginljivo in veličastno pa je bilo to-le: danes bile so zbrane mnogobrojne svete, pobožne cerkvene društva in bratovščine s krasnimi zastavami, ktere so sv. Oče še posebej blagoslovili; bile so iz mnogih mest in pokrajin Italije. Tudi tretji red bil je naj številniše zbran pod svojo lepo in mnogo pomenljivo zastavo, pri kateri so se sv. Oče vidno ginjeni naj več časa pomudili. Kaj bi pa tudi ne, saj so sami vzvišeni tretjerednik in novi Oče tretjega reda sv. Očeta Frančiška Serafinskega.

Na dan sv. treh Kraljev so sv. Oče slovesno odperli vatikansko razstavo, — jako pomenljivo: saj so ta dan trije Modri darove donesli Detetu Jezusu, pomenjajoče: Boga - človeka, Kralja, čigar pravni namestnik, sv. Oče, so na zemlji, ki so darove Njim podeljene od cesarjev, kraljev, knezov in narodov te zemlje — iz vseh pokrajin sveta, pravovernih in drugovernih, očitno, slovesno odperli v razgled in jih v imenu Jezusovem sprejeli. Predragi verni Slovenci! To so le nektare kapljice od vsega, kar se je v Rimu godilo, kar sem vidil, skusil in občutil. Več in bolj razpoloženo bodem Vam pozneje redoma povedal od vsega, kajti vém, da bode

Vas zanimalo slišati bolj natančno in od vsega. Z Bogom!

Iz Amerike. Pervo nedeljo v okt. je g. dekan J. Trobec v Vabašah slovo jemal. Ljudje so bili silo žalostni, vse je jokalo; več móž je šlo k škofu prosit, še dvakrat, da bi jim še pustili gosp. dekana; pa niso mogli nič opraviti. Naslednik g. Trobčev v Vabašah je zdaj gospod, ki je kot 15letin deček pred 17 leti z gosp. Buhom šel v Ameriko. Kdo bi bil mislil, da ta deček bode kot župnik in dekan gosp. Trobčev naslednik? (Ime nam ni povedano. Vr.)

Preselivši se v Št. Pavel je gosp. dekan 6 tednov prebival pri milgsp. škofu, pa vsak dan hodil ogledovat in iskat, kje bi se dobil prostor za novo cerkev, ki mu je naloženo jo zidati. Koliko bode stala ta cerkev, kaže to, ker samo za prostor se je moralo dati okoli 20 tisuč gld. Ljudje ondod so zelo ubožni; vender pa silo veselji, da dobijo novo lastno cerkev, če tudi le malo zamorejo pomagati. Najprej bojo zidali šolo, in ta bo potlej služila za cerkev, dokler ne bo sozidana tudi hiša Božja. Zdaj je sv. maša v naši hiši (piše gosp. dekanova sestra); ob nedeljah pa v Poljski cerkvi; ki je nad 1/4 ure od tod. Podlaga k šoli je že zidana in mislijo, da mesca julija bo gotova.

Cerkev naše cerkve, pravi dalje, bo posvečena sv. Neži. Neki lutran nam je podaril tablo sv. Neže, pa križev pot. Mislim, da se bo móž pokatoličil. Tako smo z majhnim začeli, skorej nobene reči nimamo pri hiši; pa zmeraj nam kdo kaj podarí, še tudi taki, ki niso v naši fari. Vender sva pri vsem tem z g. bratom popolnoma zadovoljna. Na Sveti dan je g. brat sprejel eno luteranko v sv. Cerkev in jo kerstil...

Kazen za preklinjevanje.

(Kako grozna kazen je zadela nekega preklinjevalca.)

Prosim, ljuba Danica, ker svariš vse napake, napeljuješ k dobremu, vzemi te moje resnične verstice v svoje predalce; morebiti ta resnična prigodba predrami kakega hudobneža preklinjevalca, ker strah je slišati ostudno preklinjevanje gerdi preklinjevalcev sedanjega spridenega časa. Kdor popotuje po svetu, mora veliko napak viditi in slišati, posebno pa toliko ostudnega preklinjevanja; zatorej sem želel to povestico zapisati, kako Bog preklinjevalce že tukaj kaznuje. Prigodba je resnična; povedala mi je žena od moža preklinjevalca. Naj tukaj obširniše popišem. Povedala je žena to-le: Moj mož je bil precej pameten, in sva pošteno živela več časa v zakonskem stanu; ali mož začne zahajati v slabo družino, med pijance; postane véliki pijanec; ko pride domu, nas kolne in pretepa. Premoženje grozno zapravlja. Vse bi bil zapravil; ali prosila sem sodnijo, da je njemu uzela gospodarstvo iz rok; bilo pa je še huje, kar norel je; le zapraviti nam ni mogel več premoženja, kar je bil že dosti zemljišča prodal. Pretepa in razsaja, ko domu pride, vselej smo morali bežati; grozno mene preklinja; vedno je iskal, da se je kje napil, da je zamogel doma preklinjati. Jest v svoji hudi jezi sem rekla večkrat: O, da bi ti jezik otekkel, segnjil, iz usti se odtergal, da ne bi mogel vender več tako gerdo preklinjati!

Kaj se zgodi? Res začne možu jezik grozno otekati, oteče mu tako, da so ga polne usta, in iz ust daleč mu ven visí; ni mogel več jesti in govoriti, ter je v strašnih bolečinah tudi lakote in žeje zdihtil svojo dušo, za spoved njemu ni bilo mar; nazadnje bi se bil

rad spovedal v strašnih bolečinah, pa se ni mogel; prišli so gospod, nekoliko je njim napisal; ali ss. zakramentov prejeti ni mogel... Oh, z žalostjo sem gledala! Kako sem klicala na pomoč Boga, da naj ga kaznuje, in uslišal me je na mojo žalost. Groza me je pa, ko se na to spomnim. Glejte, gerdi preklinjevalci.

Pepelnica.

Danes, pepeljenja dan,
Spomni resno se kristjan:
Prah si bil in prah boš spét,
Ko življenja mine cvét.

Danes, pepeljenja dan,
Vsak se zbudi s svetnih sanj;
Človek, spomni se, tvoj del
Prah kedaj bo in pepel!

Danes, pepeljenja dan,
Pač premisli, o zemljan:
Vse objel nas kdaj bo grob,
Vse končal bo časa zob!

Danes, pepeljenja dan,
Milo kliče zvon glasán:
Prej al slej te spremil bom
V ozke hiše bladni dom!

Danes, pepeljenja dan,
Spomni se na grob témán;
Kedar grob bo v sé te vzél,
Truplo tvoje bo pepél!

Danes, pepeljenja dan,
Vsih se vari grehov rán;
Kakor danes, vsaki čas,
Živi le za večni kras!

Danes, pepeljenja dan,
Spomni se na dan strašán,
Ko Gospod bo prišel spét,
In bo sodil celi svét!

Danes, pepeljenja dan,
Naj ne mine ti zamán;
Spomni se na grenko smert,
Na mertvaški črni pert!

Danes, pepeljenja dan,
Gledaj le na ono stran,
Kjer blišči se sveti križ,
Ki odprè ti paradiž.

Danes, pepeljenja dan,
Slednji skleni kristijan:
Pred, ko prah boš in pepél —
Dobrih si nabiraj dél!

Ivan Zarnik.

Razgled po svetu.

Dunaj. Deržavni zbor se je pričél 25. t. m. Lichtenstein in tovarši so vložili načert ljudsko-šolske postave, kar je skrajna potreba, ker odkar je bila ta

postava dana, se povsod toži, kako se mladina spriduje, gine strah božji in pokorščina do cerkvenih in deržavnih predpostavljanih, in bere se po vsih časnikih, kako silno raste število mladih hudodelnikov. Zato se mora šola zopet postaviti na versko stališče. Tako vtemeljujejo poslanci ta predlog, kteremu morajo priterditi vsi prijatelji mladine in narodov, cerkve in deržave. Pri čitanji novega načerta, pravi poročilo, so se levičarji silili smeјati. (Se li tudi takrat smeјajo, ko dunajski časniki naznanujejo cele „bande“ 10 do 19letnih tatov, kakoršnih je že večkrat zasačila policija?)

V Levovu je poslanec Popiel v deželnem zboru, govoreč o sedanjih šolah, med drugim rekel: Vsled sedanjih postav se kerščanski duhoven komaj terpi v šoli; on je komaj podučitelj, in pri nas imamo čudno prikazen, da je višje izobraženi duhoven podreden manj olikanemu učitelju. Vsled teh postav cerkveni knezi pri kanoniških vizitacijah nimajo pristopa v šolo. Dalje smo bili priče, da je judovsk učitelj kerščanske otroke peljal v cerkev k prvemu sv. Obhajilu. Ako se sedanji zistem iz korenine ne spremení, smemo pričakovati, da čez dvajset lét bode morebiti olika za malo višej, kerščanstvo pa gotovo nižej. — Poslanec Kovalski je razodel svoje prepričanje, da Cerkvi se mora določiti večji vpliv do šole. — Studnicki je zaterdil, da on in njegovi tovarši so pričakovali več sprememb v šolski postavi, — kaže se le kakor bi bilo nekako kerpanje, — in znamenit neki profesor méni, da filologija v srednjih šolah je ubila klasicizem, ali z drugimi besedami, da suha forma je zavzela mesto vsebine in mehanika mesto duha. Glavno zadolženje tega pa da je prištevati deržavnemu šolsko-postavodanju leta 1869... Šolske postave, pravi, so se rodile v dobi, v kateri je tako imenovani liberalizem svojo zmago obhajal... Zato njih porabljanje daje nasproten (negativen) vspeh. Otrok zgubi kmetiško priprostost, ne da bi za to dobil oliko v zamenjo; zgubi vero in ne pridobi deržavlanskih kreposti, o kterih je beseda v prvem paragrafu deržavne šolske postave. (Gl. obširniše „Vaterld.“ 17. dec.)

Rim. 22. pros. je bil v kanonizacijski dvorani (nad stebrovjem cerkve sv. Petra) med zveličane prištét Francoz častitljivi Ljudovik Granjon Montforški, ustanovnik „misijonarjev sv. Duha“ in „hčeri Modrosti.“ Nadškof Pariški je daroval sv. mašo in pričujočih je bilo veliko Francozov, tudi škof Luçon, iz domačije božjega služabnika.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Dijak, da bi mogel srečno šole izdelati. — Bolna mati priporoča bolnega sina v molitev, da bi mu Bog na priprošnjo N. lj. G. zdravje podelil, če je njegova sveta volja. (Bodi enako priporočena tudi mati. Vr.) — Bolan otrok za pomoč.

Iz tedenske torbice.

Neprenehoma se bere, kako je pogorelo to in uno kazališče, in svet ne dvomi, da zlasti zato, ker kazališča po večem niso več šole čednosti, ampak učilnice posvetnosti in velikrat hude nenravnosti. — Začele so se množiti tudi nesreče hribolazcev, ki opustivši božjo službo največ o nedeljah po sterminah hribovskih kobacajo. — Kakošno pogorišče pa bo zadelo zimske dersalice, zaradi katerih se ne le večkrat služba božja opušča, temuč se tudi, kakor smo že enekrat pritožbo slišali, tam prav gerdo preklinja! (Pritožuje se v tem oziru tudi o tacih, katerih marsikteri morebiti ima v nravnosti „lobenswert“, ko mu pa angelj - varh piše „verabscheuenswert.“ Videant, qui habent oculos ad videndum!) Kakošen ogenj tedaj bo požgal taka dersališča in dersalce?... Že se je slišalo ne redko — tudi kaj že to zimo —, da je dersalec smuknil pod léd in ga ni bilo več na svitlo, ali pa da si je preklal bogoskrunsko lubanjo in za preklinjanje nakopal nesrečo, ki je ne bo kmali pozabil! Ne pozabite, da kdor kolne, vsa kletvinja nanj nazaj suje in ga bo — podsula!

Listek za raznoterosti.

Vsa čast in hvala verlemu gosp. Fr. Doberlet-u, ki je o papeževi slavnosti v Reduti gledé na blagi namen vso dekoracijo velikodušno brez plače oskerbel. Slava!

V katoliški družbi je poslednjo sredo-večer gosp. Kalan z veliko točnostjo in spretnostjo obravnaval razcvetanje slovenščine in o prof. Marnovem jezičniku.

Z Dolenjskega, 19. pros. Zima je letos na Dolenjskem silo huda, ter pravijo, da že več nego 10 lét ni bilo takega mraza. Novega leta dan smo imeli 22 stopinj po Celziju. Ta hudi mraz in pa še zdaj čez koleno visoki sneg sta prignala pretečeno nedeljo z Gorjancev v dolino divjega prešiča. Pri sv. Petru je preplaval Kerko, na oni strani so mu pa s svincem pokadili. Tehtal je 3—4 cente. Kako se je zgubil na Gorjance, se ne more soditi.

Iz Celja, 23. pros. — 25letnico Njih ekscelencije, premilostljivega gospoda knezoškofa Jakoba Maksimilijana smo tudi v Celji slovesno obhajali; omenimo naj posebej učenke zasebne dekliške šole pod vodstvom šolskih Sester. Vedoč, da jim iz rok Njih ekscelencije dan na dan tekó preobilne dobrote, sklenile so, preživo hvaležnost, katero do prevzvišenega dobrotnika svojega v mladih srcih gojé, pokazati s tem, da so za ta dan z zloženimi novčiči skupno omislile sveto mašo za prevzvišenega gospoda Jubilanta.

Ob določenem času pomikala se je lepa versta šolaric s svojo zastavo iz poslopja šolskih Sester v cerkev sv. Danijela, kjer je bila o poli devetih slovesna božja služba z dvema blagoslovoma in poslednjič z zahvalnico. Presveto Daritev darovali so Bogu velečast. g. Ivan Krušič, duhovni svetnik in prof.; serčna hvala jim!

S pobožno sklenjenimi ročicami so učenke goreče molile k Bogu, ter priserčno prosile, naj jim prevzvišenega dobrotnika še veliko lét ohrani zdravega in preobilo poplačuje vse, kar so prejemale in prejemale dobrega iz rok Njih Ekscelencije.

Hočemo pa tudi vsaki čas z vso gorečnostjo in dolžno hvaležnostjo prositi: Oče naš, kateri si v nebesih! ohrani, vterjaj in vodi Jih še mnogo, mnogo let na zemlji!

V Mariboru so 18. t. m. vzvišeni knez in škof prečast. gospod Jakob Maksimilijan slovesno obhajali 25letnico svojega škofovanja. „Slov. Gospodar“ v semanji obleki našteva mnoga dela in dobrote blazega višega Pastirja, ktere ga Bog živi in ohrani še mnogo lét!

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Za duhovnijo Zavratac je kanoniško investiran č. g. Jak. Ferjančič, ondodni administrator. Čast. gosp. Fr. Zbašnik, župnik Toplo-Reberski, je dobil duhovnijo Podgrad. Čast. g. Gust. Šifrer ostane duh. pom. v Preserji. Razpisane ste duhovniji: Čermošnjice in Topla-Réber do 11. sveč.

Zahvala

pp. nn. gg. poslancem dež. zbora.

Gg. poslanci deželnega zbora so v zadnji seji sedanjega zborovanja tudi za „dijaško mizo“ Jeranovo privolili lepi znesek 150 gld., za katero znamenito dobroto se podpisani v imenu velikega števila pomoči zelo potrebnih mladenčev z vso priserčnostjo zahvaljuje.

V Ljubljani 26. pros. 1888.

L. Jeran,

vrednik „Zg. Danice.“

Dobrotni darovi.

Za ubožne dijake: Preč. gosp. župnik J. Potočnik 5 gld. — Preč. gosp. Jan. Dolinar 5 gld. — G. K. P. 10 gld. — Čast. g. J. N. 2 gld. — Kat. Mulej 1 gld. — Fr. L. 2 gld. — Iz Preserja serbski kupon za „tri dinare“ (franke), t. j.: 1 gld. 47 kr. — Neimen. 20 kr. — „Nehotečbitiimenovan“ 2 gld.

Za sv. Detinstvo: Fr. L. 2 gld. — Več oseb po Kat. Mulej 2 gld. — Čast. g. kaplan Jož. Novak 8 gld. 64 kr. — Z Brezovca 3 gld. — Po preč. g. župniku J. Rozmanu 10 gld. — Č. g. S. Zupan, nunski katehet v Loki, 55 gld. 36 kr. — Čast. g. Janez Kunaver, kapl. in katehet v Kočevji 9 gld.

Za afrikanski misijon: Fr. Lovšin 1 gld. — Fr. L. 2 gld. — M. Gerjol 1 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Fr. L. 2 gld. — Z Brezovica preč. g. župnik J. Potočnik 10 gld. — Iz Preserja 1 gld.

Za Marijanišče: Č. g. župnik A. Fetih Frankheim 3 gld. — Čast. gosp. župnik Anton Golobič 15 gld. — Čast. g. župnik Jožef Jereb 3 gld. 80 kr. — Čast. g. župnik Alojzij Stare 7 gld. 60 kr. — G. Janez Dogan 10 gld. — Iz Preserja 1 gld. — Prečast. st. dekan pl. Henrik Pavker 25 gld.

Za Don-Boskov misijon v Torinu: Čast. g. župnik Andr. Brezovščik 3 gld. — Čast. g. Fr. Boncelj 2 gld.

Za Danski misijon: Iz Preserja 1 gld.

Za stradajoče kristjane v Tonkinu: Fr. L. 2 gld.

Za razširjanje sv. vere: Čast. g. S. Zupan, nunski katehet v Loki, 12 gld.